

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Костянтин ПОЧКА /

«29» червня 2023 р.

Розробник силабусу

 / Руслан КАЛЕНИЧЕНКО /

СИЛАБУС

Вікова і гендерна психологія

назва освітньої компоненти (дисципліни)

1) Шифр за освітньою програмою: ВК				
2) Навчальний рік: 2023-2024				
3) Освітній рівень: Магістр				
4) Форма навчання: денна				
5) Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка				
6) Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт				
7) Назва освітньої програми: Фізичне виховання і психологія спорту				
8) Статус освітньої компоненти: вибіркова				
9) Семестр: 9				
10) Контактні дані викладача: доцент кафедри професійної освіти, кандидат психологічних наук, доцент, Калениченко Руслан Арсенович, e-mail: kalenychenko.ra@knuba.edu.ua , тел. +38-098-664-12-18; +38-050-385-71-87; https://www.knuba.edu.ua/faculties/fait/kafedri-fait/kafedra-po/vikladackij-sklad-kafedri-profesijnoi-osviti/kalenichenko-ruslan-arsenovich/				
11) Мова навчання: українська				
12) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Психологія», «Психологія здорового способу життя».				
13) Мета курсу: допомогти засвоїти здобувачам освіти такі основні питання: загальні питання вікової психології; психологія дитинства; психологія дорослішання і дорослості; методологія та теорія гендерної психології; гендерні характеристики особистості; психологія гендерної соціалізації; прикладні проблеми гендерної психології.				
14) Результати навчання:				
№ з/п	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1	ПРН 02. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	ІК ЗК 4

2	ПРН 10. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.	Обговорення під час занять	Лекційні заняття, практичні заняття	ІК СК 8

15) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні і заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота/ РГР/ Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
16	14			60	зал

Сума годин:

90

Загальна кількість кредитів ECTS:

3

Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:

40 (1,33)

16) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КП/СРС)

Лекції:

Тема 1. Загальні питання вікової психології.

Тема 2. Психологія дитинства.

Тема 3. Психологія дорослішання і дорослості.

Тема 4. Гендерна психологія: предмет, завдання, становлення.

Тема 5. Гендерна роль: соціально-психологічний аспект.

Тема 6. Гендерна ідентичність особистості.

Тема 7. Гендерні стереотипи у спорті.

Практичні заняття: Змістовий модуль 1. Вікова психологія

Заняття 1. (4 години) Періодизації вікового розвитку З.Фрейда, Ж.Піаже, Л.Колберга, Е.Еріксона, Л.С.Виготського, Д.Б.Ельконіна, В.І.Слободчикова. Періодизація багатовимірного розвитку особистості В.Ф.Моргуна.

Заняття 2. Психологічні особливості розвитку молодшого школяра.

Заняття 3. Девіантна поведінка у підлітковому віці.

Заняття 4. Юнацька субкультура та її характеристики.

Заняття 5. Основні тенденції психічного розвитку студентства.

Змістовий модуль 2. Гендерна психологія

Заняття 6. Психологічні концепції та теорії гендеру.

Заняття 7. Психологія гендерної соціалізації.

Заняття 8. Гендерні теорії лідерства.

Заняття 9. Психологія гендерного насильства. Наслідки насильства щодо жінок та їх психологічна корекція.

Заняття 10. Гендерні особливості спілкування.

Самостійна робота здобувача:

- підготовка до практичних занять;
- вивчення теми за підручниками та посібниками;
- опрацювання рекомендованої літератури та періодики за пропонуванним списком;
- виконання завдань до практичних занять;
- опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання;
- підготовка індивідуального завдання;
- підготовка до заліку.

17) Основна література:

1. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017 – 548 с.
2. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 5-ге видання, перероблене, доповнене (ВЦ “Академія”), 2021. 376 с.
3. Щотка О.П. Гендерна психологія: навч. посіб. / О.В. Щотка. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. – 358 с.
4. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 376 с.

18) Додаткові джерела:

1. Месснер М. Маскулінність і професійний спорт. // Антологія гендерної теорії. Мінськ, вид.: Пропілеї, 2000. С. 218-228.
2. Древаль Ю. А. Гендерні стереотипи та їх прояви у спорті <https://core.ac.uk/download/pdf/78067763.pdf>
3. Вілкова О. Ю. Конструктивні та деструктивні вияви гендерних стереотипів// Український соціум. - 2004. - № 3 (5). - С.28-33.
4. Журженко Т.Ю. Социальное воспроизводство и гендерная политика в Украине / Т.Ю. Журженко. –Харьков: Фолио, 2001. – 240 с.
5. Марценюк Т. Стан гендерної рівності в Україні: міжнародний аспект // Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки – 2007. – т. 70. – С. 53-59..
6. Психологія особистості: навчальний посібник / укладачі Петухова І. О., Калениченко Р. А., Льовкіна О. Г. та ін. – Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2021. – 338 с.
7. Маркова О.Ю. Гендерні виміри сучасного суспільства. // Збірник «Відчуження людини в перспективі глобалізації світу». Спб., Вид.: Петрополіс, 2001. С. 100-122.

Інформаційні ресурси:

1. <http://library.knuba.edu.ua>
2. <http://org.knuba.edu.ua>
3. <http://org2.knuba.edu.ua>

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання		Залік	Сума балів	
Змістові модулі				
1	2	Інд. робота	30	100
25	25			

20) Умови допуску до підсумкового контролю: відвідування лекцій; активність на практичних заняттях; виконання Індивідуальної роботи; дотримання умов академічної доброчесності.

21) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти етичного кодексу університету та норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).

22) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:
<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3469#section-0>